

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Allmänna byrån I1

Beslutande
Vice lantråd
Harry Jansson

Föredragande
Byråchef
Gustav Blomberg

Justerat
Omedelbart

Nr 47

Tillsättande av en politisk
klimatkommission
ÅLR 2023/3682

Beslut

Landskapsregeringen beslöt tillsätta en politisk klimatkommission. Kommissionen består av partier vars parlamentariska underlag i lagtinget består av minst två ledamöter.

Klimatkommissionens uppdrag är att fortlöpande ta initiativ till klimatpolitiska analyser och ge förslag till åtgärder som leder Åland framåt mot målet om en kraftigt minskad klimatpåverkan. Syftet är att ta fram väl underbyggda och politiskt förankrade klimatpolitiska förslag på åtgärder (både kortsiktiga och långsiktiga) som minskar Ålands växthusgasutsläpp.

Inledningsvis har klimatkommissionen ett särskilt fokus på att utifrån Flexens och landskapsregeringens nya växthusgasutsläppsrapport påbörja arbetet med att ta fram analyser och åtgärdsförslag för att uppnå utvecklings- och hållbarhetsagendans delmål till 2030 och målet om klimatneutralitet 2035 samt föreslå åtgärder för genomförandet av färdplanen för klimatmålet (mål 6).

Kommissionen har även mandat att fungera som ett rådgivande organ till landskapsregeringen i klimatfrågor och delta i att forma Ålands långsiktiga klimatpolitiska linjedragningar. Kommissionen kan till denna del avge betänkanden och uttalanden.

I övrigt kan kommissionen själv specificera sin uppdragsbeskrivning.

Klimatkommissionens arbete leds tills vidare av vicelanträdet Harry Jansson. Kommissionen utser inom sig vice ordförande.

Övriga medlemmar:
Hållbart initiativ
Pia Widén, ordinarie medlem

Robert Laaksonen, ersättare

Socialdemokraterna
Kicki Blomqvist, ordinarie medlem
Henrik Flöjt, ersättare

Liberalerna
Katrín Sjögren, ordinarie
Michael Sandberg, ersättare

Obunden samling
Stellan Egeland, ordinarie
Marcus Måtar, ersättare

Centern
Robert Mansén, ordinarie
Jeanette Gunnars, ersättare

Moderat samling
Lennart Isaksson, ordinarie
Tony Salminen, ersättare.

Byråchef Gustav Blomberg och tekniska samhällsstrategen Stefan Fransman fungerar som kommissionens sekretariat. Byråchef Jacob Nordlund har närvarorätt på kommissionens möten och får ta del av allt material.

Som sakkunniga i arbetet deltar regionchef Anna Häger och VD David Karlsson.

Mandatperioden är inledningsvis till och med 31.12.2023. Avsikten är dock att klimatkommissionens arbete fortsätter även efter det att innevarande mandatperiod löpt ut. Beslut om förlängd mandattid och ombildning av kommissionen fattas senast i januari 2024.

För kommissionens sammanträden betalas arvode i enlighet med Ålands landskapsregerings beslut om kommittéarvoden från den 30.9.2013 i ärende ÅLR 2013/8208. Kostnaderna påförs budgetmoment 72000 (Elsäkerhet och energi, verksamhet).

Bakgrund och motivering

Via det omfattande nätverket Bärkraft och med utgångspunkt i utvecklings- och hållbarhetsagendan har målet om en kraftigt minskad klimatpåverkan varit ett av de sju strategiska utvecklingsmålen 2030. Målet om kraftigt minskad klimatpåverkan (mål 6) har inom nätverket fastslagits på följande sätt:

Åland ska vara klimatneutralt senast år 2035 (utsläppen av växthusgaser minskar och upptaget i kolsänkor ökar så att utsläppen senast år 2035 är högst lika stora som upptaget. Upptaget fortsätter därefter att öka medan utsläppen fortsätter att minska). Syftet är att leva upp till Parisavtalet och ta ansvar för kommande generationer. Samtidigt skapas nya

tillväxtmöjligheter och stärkt konkurrenskraft. För att målet ska nås bör Åland uppfylla nedanstående delmål senast år 2030.

Ålands klimatmål består av tre pelare: (1) de territoriella utsläppen (inklusive skärgårdstrafikens utsläpp), vilka omfattas av delmålen 6.1-4 nedan, (2) de konsumtionsbaserade utsläppen, vilka omfattas av delmål 7.9 nedan samt (3) sjöfartens utsläpp, vilka hanteras inom ramen för EU:s utsläppshandel.

Delmålen är:

Delmål 6.1; 80 % lägre totala växthusgasutsläpp (exklusive övrig sjöfart, all sjöfart förutom skärgårdsfärjorna) jämfört med 2005

Delmål 6.2; 50 % lägre växthusgasutsläpp från vägtrafiken jämfört med 2005

Delmål 6.3; 100 % av elanvändningen kommer från fossilfria energikällor

Delmål 6.4; Ingen fossil uppvärmning av byggnader

Delmål 7.9; De konsumtionsbaserade luftutsläppen av koldioxidekvivalenter har minskat till 4 ton per person och år senast 2030 och 2 ton per person och år senast 2040.

Både i samband med meddelande till lagtinget angående Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland (meddelande nr 4/2021-2022) och i anslutning till Ålandsbudget för 2023 har det klimatpolitiska målet kommunicerats från regering till lagtinget.

Det fortsatta klimatpolitiska arbetet bör nu konkretiseras vad gäller målen om minskning av de totala koldioxidutsläppen och en kraftig ökning av lokalproducerad fossilfri el. Redan uppgjorda färdplaner behöver nu konkretiseras och föras vidare till politiska beslut.

Underlag för detta arbete är den rapport om de åländska växthusgasutsläppen som landskapsregeringen tillsammans med Flexens släppte tidigare i år.

För att uppnå största möjliga samsyn om vägen framåt behövs en politiskt sammansatt klimatkommission där de politiska grupperna gemensamt kan koordinera insatserna och erhålla likvärdig kunskap.